

[Tibetaner] Den lilla skolan för tibetanska flyktingar i norra Indien, avslutar sina friidrottsdagar med att symboliskt tända sin egen Olympiska eld. Men när länderna tågar in på OS-stadion i Peking, viftande med sina flaggor, kommer ingen tibetansk trupp att finnas med.

I det bergiga landskapet är det ont om plana ytor. Men en bit nedanför skolan finns en grusplan som under tre dagar får tjäna som friidrottsarena. Den tibetanska skolan ligger i byn Sonada i nordöstra Indien på 2400 meters höjd, mitt bland Himalayas berg.

Med kritdamm har lärarna ritat upp löparbanor, som inte sällan måste bättras på, då vinden kastar in och yr runt bland linjerna. Stämningen bland eleverna är förväntansfull. Lärarna springer runt och gör de sista förberedelserna, de elever som inte ska tävla på en gång sätter sig på åskådarplass runt omkring grusplanen. 17-åriga Thupten sitter på huk och knyter sina skor.

- Det här ska bli kul. Vi har förberett oss länge för den här tävlingen.

Friidrottstävling i flyktingbyn Sonada

Thupten bor, som majoriteten av skolans elever, i flyktingbyn ovanför skolan. Det är en av över 50 flyktingbyar som grundades i Indien, Nepal och Bhutan efter den kinesiska invasionen av Tibet 1950. Sedan dess har många tibetaner flytt över Himalayabergen för att kunna bevara sin kultur.

Friidrottstävlingen börjar med löpgrenarna. Musikläraren är den

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.

Tjejernas 60 meters lopp (v)
Tsering Dolma har tuberkulos men tävlar ändå i längdhopp och de flesta andra grenar, (h)

OS i Peking – utan tibetaner

aktivaste av alla lärarna. På en vit plastpall står han och skriker ut startuppställningar. Genom att slå ihop två träklappor startar han 60 metersloppen. Ljudnivån stegras när löparna närmar sig målnöret. Dammet yr kring deras fötter, som vissa är försedda med skor, andra är utan. I bakgrunden ser man de väldiga Himalayabergen gå som vågor längst horisontlinjen.

Tseten som arbetar som allt i allo på flyktingbyn har gått ner för att titta på tävlingarna.

- Barnen älskar idrott. Det är synd att det inte är möjligt att tävla i stora sammanhang under tibetansk flagg. Ungdomarna skulle behöva förebilder, men vi får heja på andra länder under de internationella tävlingarna, säger Tseten och smuttar på sitt smörte.

Samtidigt som tjejerna tävlar i kula, håller några lärare på att förbereda höjdhoppsgropen. Med stora hackor luckrar de upp en bit av grusplanen, så att den blir tillräckligt mjuk att landa i.

Musikläraren ropar ut några resultat, innan han sätter på musik-anläggningen, som är kopplad till en megafon. Med gnissligt ljud ekar en långsam låt ut över tävlingsplanen. Låten är en hyllnings-sång till Dalai Lamas syster Jetsun Pema, som ansvarar för de tibetanska flyktingsskolorna och kallas för Tibets moder.

Hopp om framtiden

Under den tredje och avslutande dagen är alla uppklädda. På scenen sitter ledningen för skolan och för flyktingbyn. Dagens hedersgäst är "the Settlement Officer", Tsering Dorjee; som på mandat av den tibetanska exilregeringen är chef över flyktingbyn. Han ser stolt ut där han sitter på den provisoriska scenen och tittar på elevernas uppträdanden.

Iklädda traditionella dräkter och beväpnade med trummor och flöjter, marscherar eleverna på grusplanen till dånande musik. På en mur längs sidan sitter föräldrar och tittar stolt på sina barn, många av kvinnorna bär de typiska färggranna förklädena som endast bärs av dem som är gifta.

Dagen är full av prisutdelningar, tal och lekar. Höjdpunkten är när en av de äldre eleverna i tibetanska kläder, springer med en fackla och tänder elden – precis som i de riktiga olympiska spelen.

- Jag välkomnar OS i Kina, jag tror att det kan hjälpa till att sprida ljus över den tibetanska frågan, säger Tseten samtidigt som rektorn delar ut priser.

Som de flesta andra man talar med i byn, tror Tseten att det bara är en tidsfråga innan barnen kan tävla på andra sidan av den väldiga bergskedjan.

Allra sist under den avslutande dagen spelas, först den tibetanska, och sedan den indiska nationalsången. Efteråt summerar Thupten förnöjt dagen med att visa upp två diplom för de grenar han vann.

Theodor Lundgren

Theodor Lundgren och Jonas Olsson driver produktionsbolaget Colours Media och just nu arbetar de med dokumentärfilmen "The Settlement Officer", som de filmade under två månader i den tibetanska flyktingbyn Sonada. Mer info : www.colours.se